

NOWE CZASOPISMO FILOZOFICZNE

Studia Philosophiae Christianae. Półrocznik. Warszawa. R. 1: 1965 (1966) nr 1 i 2 ss. 306 i 326. Akademia Teologii Katolickiej — Wydział Filozofii Chrześcijańskiej. Nakład 530 egz.

Studia Philosophiae Christianae wydaje Wydział Filozofii Chrześcijańskiej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Redaguje Komitet Redakcyjny w składzie: P. Chojnacki, B. Gawecki, J. Iwanicki, K. Kłósak, M. Molski, E. Morawiec, S. Olszewski, S. Świeżawski, J. Szuleta. Redaktorem czasopisma jest J. Iwanicki, jego zastępcą K. Kłósak; sekretarzami redakcji: B. Dembowski i E. Morawiec. Adres redakcji: Warszawa 45, Gwiazdzysta 81.

Komitet Redakcyjny w następujących słowach nakreślił program nowego czasopisma: „Zakres programu Czasopisma wyznaczony jest ustalonym i realizowanym programem studiów na Wydziale Filozofii. Tematem rozważanym w Czasopiśmie mogą być zagadnienia związane bądź z całym systemem, bądź z określoną dziedziną, bądź z poszczególną kwestią. W tym traktowaniu problemów analiza oraz krytyka — zarówno formalna, jak treściowa — zmierzać będą — stosownie do sytuacji — już to do wykazywania poprawności rozwiązań, już to do uwydatnienia niepewności rozstrzygnięć i do wytyczenia nowych ustaleń. Obok tak określonego traktowania problemów w Czasopiśmie umieszczane będą sprawozdania dla informowania naszych Czytelników o kierunkach i zainteresowaniach w ważniejszych czasopismach i książkach z dziedziny filozoficznej”.

Zgodnie z założeniami, każdy tom czasopisma składa się z dwóch działów obejmujących *Rozprawy* oraz *Sprawozdania i komunikaty*. Obydwa numery *Studia Philosophiae Christianae* zawierają następujące rozprawy:

B. J. Gawecki: Zgubna doktryna nietzscheańska, (ss. 7—16); — J. Iwanicki: „Psychiczne”, „duchowe” w człowieku według materializmu dialektycznego i według tomizmu, (s. 17—74); — K. Kłósak: Zagadnienie wyjściowej me-

tody filozoficznego poznania duszy ludzkiej, (ss. 75—123); — B. Dembowski: O niektórych sposobach posługiwania się pojęciem przyczyny celowej w biologii, etyce i filozofii, (s. 125—158); tegoż: Józef Łęski i jego poglądy estetyczne, (s. 159—174), E. Morawiec: O dedukcji u Kartezjusza, (s. 175—197); — E. Nieznański: Próba wyprowadzenia sylogistyki arystotelesowskiej z rachunku zdań (s. 199—238).

B. Bejze: Problemy dyskusyjne w teodycei tomistycznej, (ss. 5—31); — P. Chojnacki: Metoda dialektyczna Arystotelesa jako droga do zasadniczych przesłanek filozofii i nauki, (ss. 33—52); — J. F. Drewnowski: Stosowanie logiki symbolicznej w filozofii, (ss. 53—65); — J. Iwanicki: O sylogistyce Arystotelesa, (ss. 67—101); — St. Kamiński: Aksjomatyzowalność klasycznej metafizyki ogólnej, (ss. 103—116); — M. Jaworski: „Święte” i doświadczenie jego rzeczywistości przez człowieka u Romano Guardiniego, (ss. 117—134); — E. Morawiec: Koncepcja filozofii u Kartezjusza, (ss. 135—161); — T. Rutowski: Determinizm i indeterminizm w aspekcie filozoficznym i fizykalnym, (ss. 163—177); — T. Wojciechowski: Teoria hylemorfizmu i fizykalna teoria budowy materii w ujęciu neoscholastyków, (ss. 179—221).

Każdy artykuł poprzedza wykaz jego rozdziałów, a kończy streszczenie w języku obcym. Dobór rozpraw z poszczególnych dziedzin filozofii w numerze pierwszym jest w zasadzie równomierny; w drugim natomiast zdaje się przejawiać przewaga artykułów poświęconych zagadnieniom formalnym filozofii.

Szczególnie interesująco zdaje się zapowiadać dział czasopisma *Sprawozdania i komunikaty* (nr 1: ss. 239—306; nr 2: ss. 223—326). Obejmuje on streszczenia i recenzje wybranych najnowszych pozycji z metafizyki, teorii poznania, filozofii przyrody, logiki, metodologii, psychologii, etyki i historii filozofii, zarówno artykułów, jak i książek, polskich i zagranicznych w opracowaniu: S. Bober, J. Chalcarza, B. Dembowskiego, B. J. Gaweckiego, W. Laseckiej, F. Leśniaka, M. Morawca, E. Nieznańskiego, J. Puzio, T. Rutowskiego, Sz. Śląg. W dziale tym znajdują się również pozycje: J. Cygan: Metodologiczne i metafizyczne podstawy kosmologii Waleriana Magniego (1586—1661), (nr 1: ss. 248—272); — J. Chalcarz: „Intelligibile” według Kanta i Tomasza z Akwinu (nr 2: ss. 237—247), które ze względu na swój samodzielny charakter odbiegają od typu ujęcia działu *Sprawozdań i komunikatów*, byłoby lepiej gdyby się znajdowały w dziale *Rozpraw*. Omawiany dział zawiera również obszerne sprawozdania z posiedzeń, konferencji, kongresów poświęconych problematyce filozoficznej. W numerze pierwszym czasopisma znajdują się informacje o posiedzeniach naukowych Wydziału Filozofii ATK w okresie od 24. XI. 1964 r. do 23. XII. 1965 r. podczas których zostały wygłoszone następujące odczyty: K. Kłósak: Stosunek filozofii przyrody do faktów w ujęciu Maritaina, ss. 269 nn.); St. Kamiński: Aksjomatyzowalność klasycznej metafizyki ogólnej, (ss. 298 nn.); M. A. Krąpiec: Arystotelesa koncepcja przedmiotu metafizyki (ss. 301 n.); A. Grzegorzczak: Potrzeba odnowy pojęciowej w filozofii tomistycznej i teologii katolickiej (ss. 302 nn.). W numerze drugim znajdują się sprawozdania: z Konferencji Naukowej sekcji filozoficznej profesorów wyższych zakładów teologicznych w Polsce (ss. 275—308), m. in. pełny tekst odczytu K. Kłósaka: Zagadnienie stworzenia wszechświata w ujęciu P. Teilharda de Chardin (ss. 276 nn.); St. Kamińskiego: Metodologiczna problematyka poznania Boga (ss. 294 nn.) oraz streszczenia referatów: J. Pastuszki, S. Kowalczyka, J. Herbata (ss. 275 n., 305 n.); z Dnia Filozoficznego (4. V. 1965 r.) Akademii Teologii Katolickiej z tekstem odczytu T. Czeżowskiego: Zagadnienie jedności nauki (ss. 309 nn.) i streszczeniami referatów.

tów: T. Tatarkiewicza, J. Pastuszki, B. Bejzego (ss. 308 n., 312 n.); z III Międzynarodowego Kongresu Filozofii Średniowiecznej (31. VIII — 5. IX. 1964 r.) w Passo della Mandola (ss. 313 n.); z Międzynarodowego Kongresu Filozoficznego w Brixen (6.—9. IX. 1964 r.) poświęconego Mikołajowi z Kuzy (s. 315); z XIII Międzynarodowego Kongresu Filozoficznego (7—14. IX. 1964 r.) w Meksyku (ss. 315 nn.); z Kongresu Stowarzyszenia Guillaume Budé (1—6. IV. 1963 r.) w Aix (ss. 317 n.); z V Międzynarodowego Kongresu dla Badań Estetycznych (24—28. VIII. 1964 r.) w Amsterdamie (ss. 318 nn.). *Sprawozdania i komunikaty* zostały opracowane przez J. Chalcarza, E. Morawca, F. Rosińskiego.

Obydwa numery *Studia Philosophiae Christianae* (nr 1; ss. 304—306; nr 2: ss. 321—326) kończy dział poświęcony wspomnieniu uczonych, głównie filozofów, zmarłych w 1963 i 1964 r.: W. Wąsika, B. Rosińskiego, Ch. Baudouina, E. W. Beatha, A. Koyré'go, E. Kretschmera, R. Garrigou-Langrange'a, A. Lalande'a w opracowaniu B. Dembowskiego i E. Morawca.

Fakt pojawienia się nowego czasopisma filozoficznego, będącego organem naukowym Wydziału Filozoficznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, trzeba ocenić wysoce pozytywnie. O wartości obydwu półroczników stanowi nie tylko cenny zestaw artykułów filozoficznych, lecz również, rzecz przez wiele redakcji czasopism filozoficznych niedoceniana, dział *Sprawozdań i komunikatów*, wyróżniający omawiany periodyk od podobnych w kraju. Wprawdzie *Ruch Filozoficzny* podaje bieżącą literaturę filozoficzną, ale nie przekracza to granic bibliografii. Forma omówień zastosowana w *Studia Philosophiae Christianae* nie jest nowa, z racji jednak coraz większej liczby czasopism naukowych, stosowana jest na Zachodzie od dawna. Istnieją nawet czasopisma, które zajmują się wyłącznie publikowaniem streszczeń artykułów innych periodyków określonej dziedziny, umożliwiając w ten sposób swoim czytelnikom zapoznanie się w pełni z aktualną problematyką interesującej ich dyscypliny nauki. Ten typ czasopism ma przed sobą dużą przyszłość; podobnie można powiedzieć o omawianym czasopiśmie. Z tej też racji *Studia Philosophiae Christianae*, łącząc w sobie rozprawy i omówienia, pozwalają z jednej strony na zapoznanie się z aktualnym dorobkiem filozoficznym Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, a z drugiej strony, poprzez swe informacje, stanowią cenną pomoc dla tych wszystkich, którzy interesują się filozofią. Można więc redakcji czasopisma złożyć gratulacje i życzyć dalszych sukcesów.

Ks. Marian Borzyszkowski